

شەش پەنسىپ بۇ گەشە و بەھېزكردى

خاکەرايى لە سەركىزەكاندا

نۇوسىرائى: جىفري گىدمىن* و جان دىم

وەرگىرانى لە فارسىيەوە: تەحسىن تەها

چەلەمەرەسى بازىرىنىڭ يەن سىاسەت، لە دونياى وەرزىشدا بىن يان رابواردىن و نومايش، گومانى تىدا نىيە كە ئىمە لە سەرەتكەندا خۇددەرسەندا بەسەر دەبىن. سەرەتكەندا كە ناوبانگ شان لە شانى سەركەوتىن دەدات و پەنجەنىشانبۇون (تابلوبۇون) مەزھەبىيەنى سەربەخۆيە. ھەر ئەوهەشە ھانمان دەدات كە سەرى خۆمان بە باى ترسناكى خۆويستى پەركەين.

تۆماس چامۇرۇ - بلەيد میوزىك، ئۆستادى دەروونناسىي بازىرىنىڭ يەن سىاسەت، لە زانكۆيە بازىرىنىڭ يەن سىاسەتلىكىنەمەن دەكتەر، دەكتەرە كە بەزۇرى تانە و تەشەر (قسەرەقى) و دەنگى نىئەر و غەرىزىھى نىئىنەي ئالفا، يا پىاوا-سالارى، لەگەل لىيۇششاوهىي ياكارايدا (ھىچ نېبى بۇ ماوهەيەكى كەم) بەھەلە وەردەگرىن. رەنگە ھەر بەم ھۆيە بىت كە ئەم ھەموو پىاوه (ناكارامە) يە لە دەستگەيشتن بە پۆستە كارگىرى و سەركىزەتىيەكاندا وەپىش ئافرهاتان دەكەن.

بەلىچ زۇرن ئەو كتىپ، وتار و توپىزىنەوانەي كە لە مەترسىيەكانى ھۆبرىس يان خۆبەزلىزىن (تكىر) ئاگادارمان دەكەنەوە. ھۆبرىس وشەيەكە لە رەنگى يۈنانى، بەماناي لەخۆبایبۇون (غۇرۇر) و خۆبەزلىزىنى لەرادرەبەدەر. بەگشتىش كاتى ئەوانەي لە سەرەتكەندا كەم دەسەلاتدان لە ھەلسەنگاندى تواناكانى خۆياندا يەكجار موبالەغە دەكەن، بەلگەيە لەسەر ئەوهى ھىچ پەيوەندىيەكىيان بە واقىعەوە نىيە.

بەلىچ، زۇرېك لە ئىمەمانان ئەوهشمان بىنيوھە كە چۈن پېچەوانەكەي، واتە خاکەرايى، ئەمەگدارى دەھىيەن و يارمەتىدەرە بۇ دروستىرىدىن و پتەوكىرىنى كارى بەكۆمەلى بىيانىنەر و ھەماھەنگى كارمەندان و، ھەروھا جىڭۈرۈكىي كارمەندان كەم دەكتەرە. جىم كالىنر لە كتىپى "لە مامناوهندەو بۇ بەز" كە پىرفەۋەشلىرىن كتىپى سالى 2001 بۇو، ئاماژە بە زۇر خال سەبارەت بە بەرپەيەنەرەن دەدات، كە خاکەرايىيان دەنواند و سەركىزەتىيەتىكىرىنى خۆيان بېبى دەنگ و فەنگ و ھىۋاش و، نەك بەشىوھى كارىزماتىك و موگناتىسى، بەكار دەھىنە.

لەگەل ئەوهشدا و دىتە پىش چاو خەسلەتى خاکەرايى لە بەرناامەكانى گەشەپىدان و بەھېزكردىنى سەركىزەكاندا پشتىگى خرابىت و ئەم خەسلەتە لەچاوى ئەو بەرپەيەنەرەنەي كە لە چىنەكانى خوارەوە ھاتۇون زۇرپەيە جار دەبىتە ھۆي بەدحالىبۇون. بۇ گۆرىنى ئەم دۆخە چىمان بى دەكى؟

يەكەم، با چەند شتىك روون بکەينەوە. خاکەرايى بەواتاي میواندۇستى، ئەدەب، يان رەفتارى مىھەبان و دۇستانە نىيە. خاکەرايى ھىچ پەيوەندىيەكى بە ترسنۇكى و لاوازى و بىئيرادەيىيەوە نىيە. سەير لەوهەدایە كە

پیویستی به دوورکه و تنهوه له ناویانگ و پروپاگنه ندهش نیه. گه شانهوه و سه رکه و تنى کومپانیاکان قه رزاری بازارکاران و به تایههت ئه و بازارکارانه يه كه خۆيان دهردهخن. تویزینه و هكان پیشان دهدن كه كىشە و گيروگرفته جيديدىيەكان كاتى دينه پىش كه حاله تاكگه رايىي توند ئاويتە خوشەيدايى يا نارسيسيزم ده بىت. (نارسيسيزم-يش له پەيچىكى ترى يۇنانىيەوه هاتووه كه دەگەرېتەوه بۇ نارسيس-ى نيمچە خوا، كه به بىنىنى رو خسارى خۆى بووه عاشقى خۆى.)

خوشەيدايى ئاويتە يەك لە هەستىكى موبالەغە ئامىز لە بارەت تواناكان و دەستكە و تەكانى خۆى، هاوريى لە گەل پیویستىيەكى بەردهام بە بايە خپىدان، پشتگىرى و پىداھەلگوتون. لە كاتىكىدا كە دەكرى هەر كەسىك كە رەفتارىكى خۆپەسانەيى هەيە بە تۈزى چاپوشىنەوه لە زىر ئەم مۇركە پىناسە بىرى، بەلام بەرای دەرونناسان، خوشەيدايى سەبارەت بە هەندى كەس، جۇرىكە لە شىوانى كەسيتىي روالتى و بۇ ھەندىكى دىكەش كۆسپىكى راستەقىنەيە لە رېكە بەرقە راركىدى پەيوەندىيە تەندروستدا. تاكى خوشەيدا (نارسيسيست) لە هەستى خۇئاگايى و هاودلى (دلسوزى) بىبەشە. بەتوندى لە رەخنە يا نارەزايەتى دەرەنجى. ڙن يا پياوى خوشەيدا زۆر جار كارەكانى خۆى بە پىداھەلگوتون و ستايىشىرىنى موبالەغە ئامىز بەرروى خەلکىدا دەدات و لە زۆر كاروبارى جياجيادا بانگەشەي "پىپۇرى" و شارەزابۇن دەكات. ئەگەر ئىوھ لە دامەزراوه يەكدا كار دەكەن كە سەرۆكە كەي خەسلەتى ئاوا لە خۆى پىشان دەدات، حەتمەن كارەكەتان زەحمەتە. (با كۆمپانیاكان و لىژنەكانى دامەزراندى بەرپۇھەر سەرنجى لى بەدن.)

بەلام سەرتەر لە دامەزراندى حالەتى ئاوا موبالەغە ئامىز و يان و پىلاشستىيان، ئايا دامەزراوه كان دەتوانن و دېبى ھەول بەدن لە ئاستەكانى سەركردايەتىدا خاکە رايىيەكى زياتر گەشە پى بەدن؛ ئەم ئامانجە لە چوارچىوهى بەرnamەيەكدا بۇ گەشە پىدانى سەركرده كان چۈن شىۋوھ دەگرىت؛ بۇ دەستپىك پىشنىار دەكەين كە بەرnamەيەكى و آنه خويىندەن بە شەش پىھنسىپ بخريتەرروو. ئەگەر ئىوھ سەركردەيەكەن كە لە گەشە كردندا، دەبىت و آنه كانى خوارەوه فير بن:

بزانن كە زۇر شت نازانن

لە بەرامبەر دنەدانى وەكى "ئوستادى جىهان" بۇوندا خۆراڭر بن. دەكرى لە بوارىكدا شارەزا بن، بەلام وەكى سەركردەيەك ئىوھ بەپىي پىناسەكە، با تىرۇانىنىكى گشتىتان ھەبىت. پشت بەو كەسانە بېھستن كە لىھاتووبي و لىۋەشاوهىيى پیویستىيان ھەيە. لە قبۇولكىرىنى بىروراكان و پىدانى نوينەرايەتىدا، وەختناس بن.

لە بەرامبەر عىشق بۇ پروپاگنه دەرى خۆتەن خۆراڭر بن

ھەموومان ئاواين. چ لە نووسىنى بابەتىك بۇ چاپەمهنىيەكان بىت و چ بمانەۋى خۆمان ھەلسەنگىنин. زۇرتىن جەخت لە سەر رکە و تنى خۆمان دەكەينەوه. پاشانىش ئاسان و رەوان لە بىر دەكەين كە راستىيەكە ئەوەندەش كە پىشانمان داوه بى كەموكۇرى نەبووه. خوارەوه بە خوشىي سەر رکە و تنىك بىكۈمان دلخۆشكەرە. بەلام زۆر خوارەوه مەستى و سەرخۇشى دەھىتىت. بىنин لىل دەكات و داوهرى و بىرياردان عەيدار دەكات.

ھەرگىز رکابەر و رکابەرەتى بە كەم مەزانن

لەوانەیە مروققىكى زيرەك، بەزەفر و چاونەرس بىن. بەلام جىهان پەر لە مروققى پسپۇر و تىكۈشەر و داهىنەر و زيرەك. بە تەسىورى ئەوھى كە ئەوان و داهىنانەكانيان مەترسييەكى ئەوتۇ نىن بۇ ئىيۇ، گالىتە بە خۇتان مەكەن.

گىانى خزمەتكىرىدىن لە خۇتاندا دروست بىكەن و بەھېزى بىكەن

كارمەندان بەخىراپى ھەست بەوه دەكەن كە سەركىرىدەكانيان خۆيان بۇ يارمەتىدان لەپىناو سەركەوتى ئەوان تەرخان دەكەن يا لەسەر حىسابى ئەوان بۇ سەركەوتى تاكەكەسىي خۆيان تىددەكۈشىن. كېياران و موراجىعەكانىش بەھەمان شىۋە.

گوئى بىگرن. تەنانەت (و، بەتاپىبەت) بۇ بىرۇباوەرلى سەيرۇسەمەرە

تەنەيا كاتى گوئى بۇ قسە ئەوانى تەر بەراستى شل دەكەن كە لەو باوهەردا نەبن راي خۇتان لە خەلکى تر باشتەر يا دەتوانى باشتەر بىت. بەلام گەواھىكى پتەو بۇ ئەم كارە بۇنى ھەيە: داهىنەرانەترىن بىرۇراكان بەگشتى لە دەستى چەپەوە دىئنە قسە. لە كامەندىكەوە كە تۆزى سەيرۇسەمەرە دىئتە پىش چاو و لەوانەيە لە دامەزراوەكەتاندا پۆستىكى بەرزىشى نەبىت.

زەوقى پەيجۇريتان ھەبىت

بەردەوام بەدواى زانستە نوييەكان و زانينياندا بىرون. لە پەيجۇرى سەبارەت بە كەسانى دەورو بەريشتان خافل مەبن. توپىزىنەوەكان هەندى پەيوەندىيان لەنيوان پەيجۇرى و زۇر لە سىفەتە پۇزەتىقەكانى سەركىرىدەتىدا (وەكى زىرەكىي عاتىفى و كۆمەلایەتى) دۆزىيەتەوە. بە گوئى ھۆش و زىرەكى گوئى لەم قسەيەي ئەنىشتايىن بىگرن: "من هيچ بەھەرەيەكى تايىبەتم نىيە. تەنەيا بەشىۋەيەكى پېرى جۆش و خرۇش پەيجۇرم".

ناتوانىن ئەوھە وىنە بىكەين كە كەسىك كە ئەم شەش پەنسىپە بىزانى و بەدل وەريانگىرلى، سەركىرىدەيەكى باش نەبىت.

بەلام لە هەمان كاتدا، لەۋىوە كە رەنگبى رېكخراوەكەتان ھېشتا بەنيازى ئەوھە نېبوبىت يارمەتى سەركىرىدەكانى بىدات بۇ بەدەستەتەنەن ئەم خۆوه زەينىيانە، بەپەرلى خاكەرایيەوە دوو پېشىيارى خاكەرایانە دەخەينە بەردەمتان.

يەكەم: خۇتان ناچار بە تاۋوتويىكىرىدىن (دېراسە)يەكى 360 پلەيى بىكەن. وەرگەتنى بىرۇرائى بىنناوى ئەو كەسانەي لە دەوروپاشتى ئىيۇن دەتوانى ئاۋىنەيەك لەبەرامبەرتاندا بىگرى كە حەزتان لى نەبى تەماشى بىكەن. بەلام ھەروەك ئان لىنديز نۇرسىيەتى:

"ستايىشكىرىنى سەگەكتان وەك گەواھىكى راستىگۇ وەرمەگىن لەسەر ئەوھى كە مروققىكى نائاسايىن".

رەوارەرگەتنى 360 پلەيى دوو سوودى ھەيە: دەرەخات كە تا چ رادەيەك درك و تىكەيشتنى ئىيۇ بۇ سەركىرىدەتىكىرىنى خۇتان، جىاوازە لە تىكەيشتنى ئەوانى تر. (لە سەركىرىدەتىشدا، درك و تىكەيشتن ھەمان واقىعن). ئەوھى ترىيش ئەوھى كە مىتۆدىكى كەردىيە بەنرخ لە بەدەستەتەنەن بىرۇراكان و، گۇرینى

رەخنەكان بۇ بەرنامەيەك بۇ گەشە و پەرەپىدان، دەخاتە بەردەستتان.

دۇوھەم: ئەوهى كە راھىنەرىك بىگرن. ھەموومان خالى كويىمان ھەيە. ناشبى لە وەرگەتنى يارمەتى بۇ نەھىشتىيان شەرمەزار بىن. راپورتەكانى بلاۋىكراوهى ئىنتىرنېتىي "فەست كۆمپانى" پىشان دەدات كە لەسەدا 43 ى سەرۋەتكەكانى دەستە بەریوھەبردن و لەسەدا 71 ى بەریوھەبرە بالاكانى جىبەجىكار دەلىن كە لەگەل راھىنەرىكدا كاريyan كردووه. لەسەدا 92 ى ئەو سەركىداش كە لەگەل راھىنەرىكدا كاريyan كردووه دەلىن بەنيازن بۇ جارىكى تر لەگەل راھىنەردا كار بىكەن.

بىيار بىدهن كە خاكەرايى لە خۇتاندا بەھىز بىكەن و ھىزەكەى لە دەوروبەرى خۇتاندا بىبىن و ستايىشى بىكەن. لە سەردانىكدا كە بەم دوايىيە بۇ لۆس ئەنجلیس كردىمان، سەرۋەك و بەریوھەبرى جىبەجىكارى يەكى لە ستۆديق سەرەكىيەكانى ھۆلىود بە زياتر لە 20 پىسپۇرى پىرۇفيشنانىل و قوتابىي زانق باسى لە ئەزمۇونى خۆى كردى. جەختىرىنەوە و راسپاردەي ئەم سەركىدەي بۇ ئەندامانى گرووپەكە چى بۇو؟ ئەو سەبارەت بە شىكستەكان، لاوازىيەكان و خالە كويىرەكانى خۆى قىسى كرد و گۇتى چۈن چۈن ھەر لەمانەوە فير بۇوە و سەرگەوتى بەدەست ھىنواھ و ھەر كە ئەو بەو شىۋاژە باسى خۆى كردىبوو بە قۇولى كارىگەرىي خستە سەر گرووپەكە. قىسىكانى ئەو باوھە خۇبىوون، راستىگۈيى و ئەقلەندىي بۇ ئەوانى تر دەگواستەوە.

ئەو نمۇونەي واقىعىي سەرکىدەيەك بۇو كە دامەزراوهەكانمان دەبىت لە گەشەپىدان و پەرەپەرەكەندا تى بىكۈشىن. ئەو سەرکىدەيەي كە دەزانى باشتىر وايە ئىستاكە لەخۇيدا خاكەرايى بەھىز بىكەت نەك ئەوهى دواتر ناچار بېت تامى داواى لىبۈوردن و سووكاياتى بچىزىت.

سەرچاوه: <https://ir.voanews.com>

تىبىينى:

* **جيڭرى گىددىمىن سەرۋەتكى دامەزراوهى لىگاتوم و سەرۋەتكى پىشىووئى رادىيئ ئەورۇپاى ئازاد.**